

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Тези доповідей і наукових повідомлень учасників
XIII Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Харків, 6 жовтня 2023 р.)

За редакцією *О. Г. Середи*

Харків
2023

Укладачі:

О. Г. Серета – докторка юридичних наук, професорка;
О. М. Ярошенко – доктор юридичних наук, професор;
О. В. Соловйов – кандидат юридичних наук, доцент;
І. В. Зіноватна – кандидатка юридичних наук, доцентка
(*кафедра трудового права Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*)

Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальний захист : тези доп. та наук. повідомл. учасників XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 6 жовт. 2023 р.) / уклад. О. Г. Серета, О. М. Ярошенко, О. В. Соловйов, І. В. Зіноватна; за ред. О. Г. Середи. Харків, 2023. 597 с.

У збірнику вміщено тексти наукових доповідей і повідомлень, присвячених актуальним науковим і практичним проблемам регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення та розвитку законодавства в указаній царині.

Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу, в авторській редакції.

УДК 349.2:331.4:339.92

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2023
© Серета О. Г., Ярошенко О. М.,
Соловйов О. В., Зіноватна І. В.,
укладання, 2023

Зміст

Oleg Yaroshenko, Samuel Stroz, Zdzislaw Kieliszek,

EUROPEAN PROTECTION OF UKRAINIANS DURING THE MARTIAL LAW: THE EXPERIENCE OF POLAND..... 11

Амелічева Л. П.,

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДІЛОВУ РЕПУТАЦІЮ ПРАЦІВНИКІВ ЗВО В ДИСКУРСІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ 18

Божко В. М.,

ЧИ СТРОКОВІСТЬ ПРИЗНАЧЕННЯ Є ОЗНАКОЮ ПОСАДОВОЇ ОСОБИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ? 24

Бурак В. Я.,

ПРО МОДИФІКАЦІЮ ОЗНАК ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ. . 30

Вишновецька С. В.,

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ ЩОДО ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН..... 35

Гетьманцева Н. Д.,

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПРАВА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ 39

Колеснік Т. В.,

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 44

Костюченко О. Є.,

НАУКОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 48

Купіна Л. Ф.,

УНОРМУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ПОНЯТЬ..... 53

Кучма О. Л.,

ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ОДЕРЖУВАЧА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПРАВО ОТРИМУВАТИ СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 57

Lagutina I. V.,

DIGITAL REALITY AND LABOUR MARKET 60

Малюга Л. Ю.,

ДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ БЕЗРОБІНИХ..... 66

Мельник К. Ю.,

ДО ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНИХ ГАРАНТІЙ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ РОБОЧОГО ЧАСУ ТА ЧАСУ ВІДПОЧИНКУ 71

Москаленко О. В.,

ДО ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В УКРАЇНИ 75

Подорожній Є. Ю.,

ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 78

Sereda O. Hr., Shapovalova K. R.

CERTAIN ASPECTS PERTAINING TO THE UTILIZATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE REALM OF LABOUR LAW 82

Синчук С. М.,

БЮДЖЕТНІ УСТАНОВИ ЯК НАДАВАЧІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ РИНКУ У ЦЬЙ СФЕРІ 90

Сімутіна Я. В.,

ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНИХ ТРУДОВИХ ПРАВ ЗА МЕЖАМИ СТАНДАРТНИХ ФОРМ ЗАЙНЯТОСТІ ЗА ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ..... 94

Скоробагатько А. В., Ткаченко М.А.,

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ. 100

Тищенко О. В.,

ВETERАНСЬКЕ МЕНТОРСТВО ЯК ВАГОМИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ ВETERАНІВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ 105

Чанишева Г. І.,

РОЗВИТОК КОЛЕКТИВНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА 111

Шумило М. М.,

ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ ТА РОБОЧИЙ ЧАС: ДИСКУСІЙНЕ РІШЕННЯ ВЕРХОВНОГО СУДУ 118

Яковлев О. А.,

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФУ ПРИ ВИНИКНЕННІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН..... 122

Яковлева Г. О.,

ЩОДО ВІДРАХУВАНЬ З ПЕНСІЇ ОСОБИ, ЩО Є БОРЖНИКОМ 126

Анатійчук В. В.,

ПРАВОВІ ЗАСОБИ В МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН 133

Бук М. О.,

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ..... 137

Бурка А. В., Боднарук М. І.,

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ГРОМАДЯН, ЩО НЕЗАКОННО ПОЗБАВЛЕНІ СВОБОДИ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ 143

Бурнягіна Ю. М.,

ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБОВО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ 148

Вапнярчук Н. М.,

ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 154
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У СФЕРІ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 154

Ветухова І. А.,

ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ 159

<i>Гаращенко Л. П.,</i>	ВТРАТА ДОВІРИ ЯК ПІДСТАВА РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ПРАЦІВНИКОМ: ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ	164
<i>Гаєвая О. В.,</i>	ЩОДО СИТУАЦІЇ СЕРЕД СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ	174
<i>Гоц-Яковлєва О. В.,</i>	ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ ЗБАЛАНСОВАНOSTI ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ІЗ СІМЕЙНИМИ ОBOB'ЯЗКАМИ	178
<i>Дума О. О.,</i>	ЩОДО ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З НЕФІКСОВАНИМ РОБОЧИМ ЧАСОМ	182
<i>Іванов Ю. Ф.,</i>	ПРАВО НА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ НЕДІЄЗДАТНИХ ОСІБ	186
<i>Льків Н. В.,</i>	ПРАВА НА БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	191
<i>Колосов І. В.,</i>	ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО МЕДИЧНИХ ОГЛЯДІВ ПРАЦІВНИКІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМАТИКА	194
<i>Конопельцева О. О.,</i>	ЩОДО ПОРЯДКУ ПРОВЕДЕННЯ МЕДИЧНИХ ОГЛЯДІВ ПРАЦІВНИКІВ, ЗАЙНЯТИХ НА ВАЖКИХ РОБОТАХ, РОБОТАХ ІЗ ШКІДЛИВИМИ ЧИ НЕБЕЗПЕЧНИМИ УМОВАМИ ПРАЦІ, АБО ТАКИХ, ДЕ Є ПОТРЕБА У ПРОФЕСІЙНОМУ ДОБОРІ ТА ОСІБ ВІКОМ ДО 21 РОКУ У ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРІОД	199
<i>Кравцов Д. М.,</i>	NON-COMPETE AGREEMENTS – ПРАКТИКА І ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ	203
<i>Красюк Т. В.,</i>	ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ	207
<i>Кулачок-Тітова Л. В.,</i>	ДО ПИТАННЯ ПОСИЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В УКРАЇНІ	213
<i>Лайков С. М., Ключко Г. С.,</i>	ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	220
<i>Луценко О. Є.,</i>	ДО СУТНІСНОГО РОЗУМІННЯ КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ – ГІГ-СПЕЦІАЛІСТ: ПРАЦІВНИК ЧИ ПІДРЯДНИК?	224
<i>Мелех Л. В.,</i>	МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ЯК ЮРИДИЧНА ПІДСТАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	231
<i>Орлова Н. Г.,</i>	ДО ПИТАННЯ ПРО ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ КАПІТАНОМ СУДНА	236

<i>Свічкарьова Я. В.,</i>	ДЕЯКІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПОСТРАДЖАЛИ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ В АСПЕКТІ ЗАСТОСУВАННЯ Ч.3 СТ.152 КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ	240
<i>Сидоренко А. С.,</i>	ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	244
<i>Сільченко С. О.,</i>	«ЧЕРВОНІ ЛІНІЇ» КОДИФІКАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	249
<i>Сіньова Л. М.</i>	ОСНОВНА ЩОРІЧНА ВІДПУСТКА ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	255
<i>Соловійов О. В., Зіноватна І. В.,</i>	ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ НА ВИРОБНИЦТВІ В ДЕЯКИХ КРАЇНАХ ЄС	259
<i>Стасів О. В.,</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ..	266
<i>Стрепко В. Л.,</i>	ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОШИРЕННЯ ДІЇ ГАЛУЗЕВИХ УГОД	268
<i>Ткаченко Л. Г.,</i>	НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ ТА ЗАЙНЯТІСТЬ	274
<i>Трунова Г. А.,</i>	РІВЕНЬ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ПРАКТИКА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	277
<i>Черноус С. М.,</i>	ПРО МЕДІАЦІЮ ЯК ПОЗАСУДОВУ ПРОЦЕДУРУ ВИРШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ	282
<i>Швець Н. М.,</i>	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЕТАПІ ДОБОРУ ПРАЦІВНИКІВ	287
<i>Юшко А. М., Чубарова А. М.,</i>	ДО ПИТАННЯ ПРО ДОДАТКОВІ ВІДПУСТКИ У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ.....	295
<i>Белуга Ю. М.,</i>	ЩОДО ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ ТА ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ	298
<i>Гаврилюк Ю. М.,</i>	КОМПЛЕКСНІ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	303
<i>Галушко О. І.,</i>	СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКА: ДО ПИТАННЯ ЗМІСТУ ЗАКОНОДАВЧОГО ПОНЯТТЯ	308
<i>Гнатів Н. А.,</i>	ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я» ТА «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКА»	313

<i>Гнесний Д. С.,</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В СФЕРІ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	316
<i>Дем'яненко Е. О.,</i>	ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ У СФЕРІ ПРАЦІ.....	321
<i>Дубров М. О.,</i>	ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ У СФЕРІ ПРАЦІ.....	326
<i>Дячок Д. І.,</i>	ЩОДО ПОНЯТТЯ І ЗМІСТОВОГО НАПОВНЕННЯ ТЕРМІНУ «СПРАВЕДЛИВЕ ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ».....	331
<i>Жигилій С. П.,</i>	ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ ЯК УМОВИ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В УКРАЇНІ	338
<i>Zaika D. I.,</i>	EU STANDARDS AS A BASIS FOR IMPROVING THE LEGAL REGULATION OF LABOR RELATIONS IN THE UKRAINIAN IT SPHERE.....	343
<i>Кашицький А. В.,</i>	ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	350
<i>Кітченко М. Ю.,</i>	МОБІНГ ЯК НОВЕЛА У ТРУДОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ТА ПІДСТАВА РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	354
<i>Колдашов А. О.,</i>	ЩОДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЗАОХОЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ.....	361
<i>Ляшенко Е. І.,</i>	ОСОБЛИВОСТІ УМОВ МІСЦЯ РОБОТИ, ЯК ОСНОВИ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	365
<i>Нестеренко Д. М.,</i>	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИЗУПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ .	370
<i>Полянський А. П.,</i>	ПРОГРАМИ ПОЗИТИВНИХ ДІЙ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ У ПРИВАТНОМУ СЕКТОРІ В УКРАЇНІ.....	374
<i>Резніков С. К.,</i>	ЩОДО ВІДШКОДУВАННЯ ПРАЦІВНИКАМ ГРОШОВИХ СУМ, ВТРАЧЕНИХ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	381
<i>Севост'янова К. А.,</i>	ЩОДО ВПЛИВУ ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ ПРАЦІ	385
<i>Синчук С. М.,</i>	ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ НЕФІКСОВАНОГО РОБОЧОГО ЧАСУ	391

<i>Станішевська О. С.,</i>	УНОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ «СЕРЕДОВИЩЕ ПРАЦІ» НА ШЛЯХУ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ПРАЦІ	395
<i>Стецьків М. Б.,</i>	ЩОДО ПРОБЛЕМИ ЗАРАХУВАННЯ ВИСЛУГИ РОКІВ У ПІЛЬГОВОМУ ОБЧИСЛЕННІ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ТА ІНШИМ ПРИРІВНЯНИМ ОСОБАМ	398
<i>Тупіков І. В.,</i>	КОЛЕКТИВНО-ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН: ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	403
<i>Цуварев О. Ф.,</i>	ЯКОЮ МАЄ БУТИ ДОКТРИНА ТРУДОВОГО ПРАВА?.....	408
<i>Цюпа С. В.,</i>	НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ «ВИМУШЕНОГО ПРОГУЛУ» НА РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ.....	412
<i>Шумілов А. В.,</i>	ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ПРОФЕСІЙНИХ СПОРТСМЕНІВ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....	416
<i>Юзишен М. С.,</i>	ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «КАР'ЄРА В СЛУЖБІ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ» ТА «КАР'ЄРНЕ ЗРОСТАННЯ ПРАЦІВНИКІВ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ»	421
<i>Коренцов О. І.,</i>	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМИ СВОЇХ ПРАВ ПРИ ВИРІШЕННІ ТРУДОВИХ СПОРІВ	426

СТУДЕНТСЬКА НАУКА

<i>Батир В. Р.,</i>	ДО ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ	434
<i>Батир Р. Р.,</i>	ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДИСТАНЦІЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ	438
<i>Блятник А. Т.,</i>	БЕЗПЕКА ОХОРОНИ ПРАЦІ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ	443
<i>Борищак В. О.,</i>	ПРОЯВИ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ	447
<i>Бубирьов М. О.,</i>	ОХОРОНА ПРАЦІ ЗА НОРМАМИ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.	450
<i>Гандлер О. П.,</i>	ОХОРОНА ПРАЦІ ЖІНОК ЗА ТРУДОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.....	455
<i>Гілей В. А.,</i>	ОХОРОНА ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ З ВАЖКИМИ УМОВАМИ ПРАЦІ	459

<i>Данильченко В. В.,</i>	ПРОБЛЕМНЕ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ «ЗАПІЗНЕННЯ НА РОБОТУ».....	461
<i>Дорош М. І.,</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК.....	463
<i>Дудко Л. В.,</i>	ДО ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ	467
<i>Жернова А. Ю.,</i>	ДИСТАНЦІЙНА РОБОТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	470
<i>Житарюк К. С.,</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	476
<i>Журавська М. А.,</i>	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ-СИРИТ АБО ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	480
<i>Кальницький П. Т.,</i>	ДИСКРИМІНАЦІЯ ТА ЗАБОРОНА ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ, ЯК ПРИНЦИП ТРУДОВОГО ПРАВА	483
<i>Качмарик О. І.,</i>	ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	486
<i>Коломійчук А. В.,</i>	КОНСТИТУЦІЙНИЙ СТАНДАРТ «ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ» У РІШЕННЯХ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ.....	492
<i>Кондрат В. І.,</i>	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	497
<i>Корольова М. А.,</i>	МОБІНГ У ТРУДОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	501
<i>Кривошею О. М.,</i>	ДИСТАНЦІЙНА ТА НАДУРОЧНА РОБОТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ.....	505
<i>Кубраков Є. В.,</i>	ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ВИКРИВАЧА.....	508
<i>Києвїнська К. О.,</i>	СПОСОБИ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....	512
<i>Марчук В. В.,</i>	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	514
<i>Митчик Д. Р.,</i>	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ	517
<i>Олефір А. І.,</i>	ПСИХІАТРИЧНІ ОГЛЯДИ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	522

<i>Палій Т. М.,</i>	КОНКЦЕПЦІЯ ГІДНОЇ ПРАЦІ ТА МЕХАНІЗМ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ	526
<i>Паньковецька Ю. В.,</i>	ТРУДОВИЙ ДОГОВІР, ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	533
<i>Питчак Х. І.,</i>	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ БІЖЕНЦІВ	536
<i>Поповиченко Д. В.,</i>	ТРУДОВІ ГАРАНТІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ПОРАНЕННЯ	541
<i>Rotirnak V. M.,</i>	DISCRIMINATION AGAINST WOMEN IN THE FIELD OF LABOR RELATIONS.....	545
<i>Реуцька В. В.,</i>	ЗАПРОВАДЖЕННЯ «МЕНСТРУАЛЬНОЇ ВІДПУСТКИ» В УКРАЇНІ.....	548
<i>Струк О. Б.,</i>	ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	551
<i>Уланська М. О.,</i>	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	554
<i>Федоренко А. В.,</i>	ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ БЕЗРОБІТНОГО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	558
<i>Фітьо В. М.,</i>	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	563
<i>Цебро Д. С.,</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЗА П. 8 ³ СТ. 36 КЗПП УКРАЇНИ.....	567
<i>Чепурна В. А.,</i>	ГАРАНТУВАННЯ ГІДНИХ УМОВ ПРАЦІ ЗА КОНВЕНЦІЯМИ МОП	570
<i>Чернікова Ю. К.,</i>	ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ІНОЗЕМЦІВ	574
<i>Чопорова О. Ю.,</i>	ЗАБРУДНЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ ЯК ШКІДЛИВИЙ ФАКТОР ВИРОБНИЦТВА: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ	578
<i>Шестіріков Н. В.,</i>	ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКА ЗА ПРОГУЛ	585
<i>Шульгіна Д. В.,</i>	ІДЕЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРАЦІ.....	589
<i>Yampilska V. A.,</i>	DECENT WORK IN UKRAINE	593

Бурка А. В.,
докт. філ., доцентка кафедри приватного права
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
Боднарук М. І.,
докт. юрид. наук, професор,
професор кафедри приватного права
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ГРОМАДЯН, ЩО НЕЗАКОННО ПОЗБАВЛЕНІ СВОБОДИ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Цивільні громадяни України, що незаконно позбавлені свободи внаслідок збройної агресії Росії проти України (далі цивільні полонені), на сьогодні є найбільш незахищеною категорією осіб як з погляду їх визволення і повернення в Україну, так і з погляду подальшого соціального та правового захисту. Лише за приблизними оцінками більше 25 тисяч цивільних громадян України перебуває в російському полоні [1].

Станом на сьогодні основним правовим актом, який визначає види соціального та правового захисту цивільних полонених є Закон України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» (далі Закон). Дія Закону поширюється на цивільних осіб, що перебувають під захистом Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, яких було позбавлено особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями під час перебування на тимчасово окупованих територіях України або на території держави-агресора.

Закон передбачає виплату щорічної державної грошової допомоги, одноразової державної грошової допомоги, одноразової державної грошової допомоги у разі смерті цивільного полоненого; надання медичної, реабілітаційної, психологічної допомоги, допомоги із соціальної та професійної адаптації; надання соціальних послуг, санаторно-курортного лікування; відшкодування витрат на професійну правничу допомогу (не більше 20 прожиткових мінімумів для працездатних осіб); надання безоплатної вторинної правничої допомоги (вона передбачає захист, представництво інтересів осіб у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, а також складення документів процесуального характеру); надання житла для тимчасового проживання (жале приміщення надається з фондів житла для тимчасового проживання, за умови що таке житло є єдиним місцем проживання на неокупованій території України, а сукупний дохід (цивільного полоненого) недостатній для придбання або найму іншого жилого приміщення); збереження місця роботи (місце роботи (посада) зберігається протягом усього періоду позбавлення особистої свободи та протягом шести місяців з дня звільнення, а фактичний строк позбавлення особистої свободи зараховується до страхового стажу); надання права на одноразове отримання ваучера для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці; надання державної цільової підтримки для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти (цивільним полоненим, їх дітям); гарантує можливість проходження відновлювальних (постізоляційних, реінтеграційних) заходів, заходів з адаптації, підтримки (супроводу) [2].

Для отримання будь-якого із вище зазначених видів грошової допомоги, соціальних гарантій необхідно документально підтвердити факт позбавлення особи особистої свободи. Подати заяву про встановлення факту має право звільнений з полону громадянин або його законний представник, член сім'ї або законний представник члена сім'ї такого громадянина.

Форми заяв затверджено наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 01 грудня 2022 року № 281 [3], а

порядок оформлення довідок про перебування осіб у місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України або інтернування в нейтральних державах – постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 року № 55 [4].

Порядок призначення та виплати державної грошової допомоги цивільним полоненим та членам їх сімей затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання виконання Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»» від 15 листопада 2022 р. № 1281 (далі Порядок). Відповідно до Порядку щорічна державна грошова допомога надається цивільному полоненому або членам його/її сім'ї під час перебування такої особи в місцях несвободи у розмірі 100 тис. гривень. У такому ж розмірі надається одноразова державна грошова допомога (одразу після звільнення) та одноразова державна грошова допомога у разі загибелі (смерті) особи [5].

За офіційними даними Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (далі Мінінтеграції) у травні 2023 року Мінінтеграції спрямувало 20,1 млн. гривень на банківські рахунки звільненим з російського полону [6]; у червні – 42,1 млн. гривень [7]; у липні – 13 млн. гривень [8]; у серпні – 29 млн. гривень. Загалом за 8 місяців поточного року Мінінтеграції виплатило звільненим з полону й родинам політв'язнів, цивільних заручників і військовополонених державної допомоги на загальну суму понад 228 млн гривень [9].

Також в липні з резервного фонду державного бюджету Урядом було виділено 140,3 мільйонів гривень на виплату державної допомоги полоненим, з них 111,3 мільйона гривень будуть спрямовані на виплату щорічної державної грошової допомоги сім'ям політв'язнів, цивільних заручників і військовополонених [10].

Одноразове отримання ваучера для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці здійснюється відповідно до Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності деяких категорій громадян на ринку

праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 року № 207, а Перелік професій, спеціальностей, для навчання за якими може бути виданий ваучер, затверджений наказом Міністерства економіки України від 11 квітня 2023 року № 2040. На підставі ваучера здійснюється перепідготовка за робітничою професією; підготовка за спеціальністю для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра або магістра, здобутих за іншою спеціальністю; підготовка на наступному рівні освіти (крім третього (освітньо наукового/освітньо-творчого) та наукового рівня вищої освіти); спеціалізація та підвищення кваліфікації за професіями і спеціальностями [11].

Що ж стосується прав на отримання належної, якісної медичної, реабілітаційної, психологічної допомоги, допомоги із соціальної адаптації, проходження відновлювальних (постізоляційних, реінтеграційних) заходів, заходів з адаптації, підтримки (супроводу) цивільними полоненими, то нині їх реалізація, насамперед, ускладнюється тим, що відсутні детально регламентовані порядки їх надання, які б повністю враховували всі потреби, особливості фізичного, психологічного стану цивільних полонених, або такі порядки відсутні повністю. До прикладу, Законом передбачено право осіб на постізоляційні, реінтеграційні заходи, заходи з адаптації, проте станом на сьогодні відсутнє навіть їх нормативне визначення, не кажучи вже про порядок їх надання.

Таким чином, нині гостро стоїть питання про розробку, прийняття нових та внесення змін до існуючих нормативних актів у сфері соціального захисту цивільних полонених, для того, щоб останні, після повернення з полону, змогли належним чином реалізовувати свої соціальні права та гарантії.

Список використаних джерел:

1. Права людини в секторі безпеки і оборони. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини : веб-сайт. URL: <https://ombudsman.gov.ua/report-2022/prava-liudyny-v-sektori-bezpeky-i-oborony> (дата звернення: 26.09.2023).
2. Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів

їхніх сімей: Закон України від 26.01.2022 р. № 2010-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2010-20#Text> (дата звернення: 22.09.2023).

3. Про затвердження форм заяв для забезпечення соціального і правового захисту осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей: наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 01.12.2022 р. № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-22#Text> (дата звернення: 23.09.2023).

4. Про затвердження Порядку оформлення довідок про перебування осіб у місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України або інтернування в нейтральних державах: постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.2023 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 24.09.2023).

5. Деякі питання виконання Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»: постанова Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2022 р. № 1281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1281-2022-%D0%BF#n104> (дата звернення: 22.09.2023).

6. У травні Мінреінтеграції перерахувало понад 20 мільйонів гривень звільненим з полону. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України: веб-сайт. URL: <https://minre.gov.ua/2023/06/02/u-travni-minreintegracziyi-pererahuvalo-ponad-20-miljoniv-gryven-zvilnenym-z-polonu/> (дата звернення: 23.09.2023).

7. У червні Мінреінтеграції перерахувало 42,1 млн гривень сім'ям полонених. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України: веб-сайт. URL: <https://minre.gov.ua/2023/07/06/u-cherвні-minreintegracziyi-pererahuvalo-421-mln-gryven-simyam-polonenyh/> (дата звернення: 23.09.2023).

8. У липні Мінреінтеграції перерахувало 13 млн гривень сім'ям полонених. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України: веб-сайт. URL: <https://minre.gov.ua/2023/08/14/u-lypni-minreintegracziyi-pererahuvalo-13-mln-gryven-simyam-polonenyh/> (дата звернення: 23.09.2023).

9. У серпні Мінреінтеграції перерахувало понад 90 мільйонів гривень на виплату державної допомоги полоненим. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України : веб-сайт. URL: <https://minre.gov.ua/2023/09/19/u-serpni-minreintegracziyi-pererahuvalo-ponad-90-miljoniv-gryven-na-vyplatu-derzhavnoyi-dopomogy-polonenym/> (дата звернення: 23.09.2023).

10. Уряд виділив понад 140 мільйонів гривень на виплату державної допомоги полоненим. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України: веб-сайт. URL: <https://minre.gov.ua/2023/07/11/uryad-vydilyv-ponad-140-miljoniv-gryven-na-vyplatu-derzhavnoyi-dopomogy-polonenym/> (дата звернення: 23.09.2023).

11. Інформація для осіб, які позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення. Державний центр зайнятості: веб-сайт. URL: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/informaciya-dlya-osib-yaki-pozbavleni-osobystoyi-svobody-vnaslidok-zbrojnoyi-agresiyi> (дата звернення: 24.09.2023).

Бурнягіна Ю. М.,

канд. юрид. наук, доцентка,

асистентка кафедри трудового права

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБОВО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розвиток правової держави та громадянського суспільства в Україні, утвердження верховенства права, забезпечення всебічної реалізації прав, свобод та законних інтересів громадян вимагає вироблення сучасного підходу до правового регулювання проходження державної служби.

Одним із важливих питань, що потребують концептуального вирішення, є правове регулювання праці державних службовців та уточнення правового

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ
ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ**

Тези доповідей та наукових повідомлень учасників
XIII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 6 жовтня 2023 р.)

За редакцією *О. Г. Середи*

Укладачі:

Серета Олена Григорівна

Ярошенко Олег Миколайович

Соловійов Олексій Володимирович

Зіноватна Іляна Вікторівна

Видається в авторській редакції

Комп'ютерна верстка *О. В. Соловійов*